

dan bárta
petr škočdopole

sebraná korespondence

žvaniti fér

druhé město

dan bárta

petr skočdopole

braná korespondence

žvaniti fé

© Dan Bárta, Petr Skočdopole, 2013
Photos © Archivy autorů, 2013
Typography © Robert Lízler, 2013
© Druhé město – Martin Reiner, 2013

ISBN 978-80-2276-72-1

Elektronické vydání první
Příprava elektronických formátů Kosmas www.kosmas.cz

„... ale i z těchto slov cítím, že by se z nich daly vyvodit závěry, jaké nemám na mysli, přestože je doplňuji příklady.“

Vincent van Gogh

„Omlouváme se, ale nejsme si úplně jisti, jak to myslíte.“

Korintští sv. Pavlovi

Úvodem:

Neznali jsme se, když jsem Dana Bártu poprvé požádal o rozhovor. Bylo to pro časopis Instinkt, kde jsem tenkrát pracoval, někdy na jaře roku 2008, a on neprojevil zrovna velké nadšení. Nechtělo se mu, ostatně jako obvykle, když jde o rozhovor pro média. Ale trochu jsme se nad tím zasekli po nějakém jeho koncertě, dali si pár panáků... a nakonec přece jen svolil. Ovšem s podmínkou, že nebudeme mluvit, jen si psát. Přes skype. Nikdy jsem to předtím nedělal a nechtělo se mi ani teď.

„Rozhovor bez osobního kontaktu je na houby,“ namítl jsem.

„Nesmysl. Bude se ti to líbit. Když píšu, jsem to víc já,“ opáčil

– a stejně nebylo na vybranou.

Měl pravdu. Líbilo se mi to. Dostalo to jiné tempo, otázky i odpovědi jinou váhu. Dan je obratný vypravěč, když už se pustí do povídání, ale teprve když píše, vynikne nejlépe jeho pozoruhodný cit pro jazyk, nezvyklé obraty, zkomoleniny a nečekané pointy.

Líbilo se mi to tak moc, že jsem Danovi navrhl, aby pro Instinkt začal psát. Napadlo mě, že by mohl začít třeba rozhovorem s Karlem Gottem. Nebyl proti, ale neklaplo to. Klapla ovšem jeho série textů o přírodě. Nenápadně vtipné postřehy z jeho pilného nejen přírodovědného samostudia a z cest od Šumavy po Namibii patřily k tomu nejlepšímu, co se mi kdy v časopise dostalo od externisty pod ruku.

Sprátelili jsme se, občas se potkali, leccos probírali. Po jednom opravdu dlouhém hovoru od soumraku do úsvitu u Romana Holého na zápraží v Dlouhé Vsi jsme si začali pohrávat s myšlenkou, že bychom v tom žvanění mohli pokračovat nějak pravidelněji a uceleněji.

Napišme skypový rozhovor, napadlo nás dokonce.

A taky že jo.

Psali jsme si déle než rok. Po večerech, po ránech, z domova, z hotelů, ne často, ne málo. Snažil jsem se držet žurnalistickou formu, kde se ptám a Dan odpovídá, ale někdy se to zvrtilo...

Petr Skočdopole

San Juan Unido,
Erradica el Cólera Porcino
¡Cuida de Nuestros Cordeall!

[22. 11. 2011 21:01:19]

Začátek. Mezitím fotbalisté postoupili na EURO. Ministr Kocourek přiznal, že odklonil miliony. Kapela J.A.R. odehrála svůj pravidelný výroční koncert v Lucerně. V ústecké zoo se narodili dva tamaríni bělohubí. Dan Bárta odklonil asi sedm stovek, dojel šňůry s Richardem Müllerem j. h. a s J.A.R. a odjíždí na šňůru s triem Roberta Balzara; po padesáti podzimních odehraných koncertech vypadá trochu jako bělohubý kocourek za euro.

Až jednou někdo dočte tohle povídání, co by si měl pomyslet o chlapíkovi jménem Dan Bárta?

Nevím. Spíš by bylo dobrý, aby si sem tam pomyslel něco o sobě. Mně by stačilo, kdyby nenabyl dojmu, že je to další čistá zbytečnost, postradatelnost, otrava, což jako tak jako tak je, ale zatím jsem to myslel přízemněji než v tom smyslu, že stejně jednou všichni odejdeme do věčných lovišť.

To je ještě daleko. Konec knihy i věčná loviště. Před pár dny, 17. listopadu, J.A.R. slavili dvaadvacet let. Kdo by si to na začátku pomyslel, že na ně po takových letech bude chodit vyprodaná Lucerna. Ty jsi ale na počátku nebyl, co jsi vlastně dělal v den, kdy tahle kapela vznikla? Kdo jsi tenkrát onoho 17. listopadu 1989 byl?

Kristaboha. Nejdřív jsem se trochu divil, co se děje. Byl jsem drobet zvědavěj, jak kdo co myslí. Byl jsem na nástavbě v Plzni na rentgenu. V té době už člen skupiny Výprodej. Nehráli jsme, stávkovali jsme. Motal jsem se po Plzni s trikolórou, dozvídal se to i ono. Párkrát jsem byl na náměstí v davu. Jak se začalo skandovat Charta do toho, šel jsem znechuceně domů. Ve škole debatil se spolužačkama o Havlovi a Západu a demokracii a takovejch těch věcech, o kterých jsem věděl kulový. Zastával jsem poměrně, ehm, konzervativní postoj, to znamená jemně prosocialistickéj. Zkrátka pěkně znormalizovaný mladík jsem byl. Když byla generální stávka, jedna holka ve třídě řekla, že je bezva, že se hejbou ledy, ponivač odpadne radiodiagnostika. Tak jsem se namíchl a že dav jako dav, a já že se budu raději učit

a do stávky jsem nešel. Ze třídy tehdy s tím, že jsem blbec, odešly asi čtyři holky, jinak nikdo. Pak jsem se dozvídal víc a víc a po pár týdnech přivezl na vlastnoručně vyrobených átrojkách s hesly revoluci do Dlouhý Vsi a vylepil ji na zastávce u konzumu. V Plzni jsem pak byl na koncertě skupiny Olympic, která ale nakonec nehrála, seděli na jevišti ještě s nějakýma plzeňskýma muzikantama, ehm, spíš takovýma podnikatelama, no, a nad nima nápis KSČ, VRAŤTE NEPRÁVEM NABYTÝ MAJETEK. Tak nějak mi to celé hořklo v ústech, ale najednou se dala sehnat spousta muziky, a knížek taky, nemusel jsem mít přehrávky, abych mohl hrát a zpívat, nebyl jsem příživník najednou, já najednou nemusel povinně na vojnu, dala se kouřit tráva a smát se všem směšnejm lidem, co jich jen na světě bylo, se dalo, a to mi přišlo dobrý. Tak jsem pomalu přešel na stranu demokratizující se mládeže, jakkoliv nápis na zdi mého pokoje hlásal někdy kolem Vánoc 89 „Polibte mi prdel, lidé dobré vůle, neboť vlk se nažral a kozy zůstaly celý“:-)

Ty asi obecně nebudeš moc euforickej typ, co?

Euforickej jsem, jenže se nadchnu spíš pro kraviny. Třeba, že jestli se má jádro k obalu atomu jako hrášek k norimberský letecký hale, pak při vší účtě musí být i hmota ve smyslu železný nosník nebo třeba pohoří a jeho podloží v podstatě prázdněj prostor, to mě dokáže nadchnout.

Aha. Zaujal mě ten tvůj devatenáctiletý prosocialistický konzervativní postoj uprostřed té prokapitalistické euforie. Čím to? Souvisí to nějak s tvými rodiči?

Ani ne. Naši káesčící nebyli, táta na ně tak zběžně doma nadával a máti na něj Honzo, nech toho. My jsme v tomhle smyslu politiku neřešili. Táta chtěl, abych se dobře učil, máma, abych byl hodnej a slušnej a pracovitej a nelhal a tak, takový ty běžný lidský ctnosti. Možná jsem jen příliš fandil dobrou v pohádkách a měl drobet přepíčeněj smysl pro spravedlivost a byl důvěřiv. Doma, když jsem byl ještě v Sokolově kluk, jsme běžně koukali na ZDF a ARD, ale mně žádnej rozdíl kromě jazyka vůbec nedocházel. Možná bych dal

dohromady foneticky pár tehdejších reklam, ale to je asi tak všechno. Spíš šla prostě politika tak nějak úplně mimo mě. S hochy na gymplu jsme ostentativně pohrdali konzumní společností, dokonce jsme i používali tohle slovo. Bavili nás hipíci, což jsou sice západáci, ale levičáci...

Politika jde mimo tebe i teď?

Nejde mimo mě, vnímám ji tak jako občansky, ale to bys musel být konkrétnější. Politika je ošemetná věc, ne pro ni samotnou, ale proto, že jsem v podstatě naivní a idealistický člověk, mám ten dojem, é, mám tendence příliš věřit tomu, co zrovna čtu nebo s kým se zrovna bavím. Nebo příliš citlivý jsem. Jako emotivní, myslím. Ale politika je věcí vyjednávání, to už ve svém věku samo sebou umím a vím, proč to dělám, ale jsem radši, když vyjednávat nemusím. Není to pro mě vhodná hra, vyčerpává a rozesmutňuje mne.

Znáš nějakého politika osobně? Přes takovou zkušenost se někdy líp chápe, čemu ti lidi vlastně čelí.

Osobně jako z očí v oči ano, dokonce se s nějakými i zdravím, ale v té chvíli prožívám ještě větší zmatek – neznáme se dost osobně. Někteří jsou vlastně sympatičtí, jiní ne. Někteří jsou směšní, jiní nebezpeční, ale to jsou jen dojmy, takoví mi připadají na první pohled nebo kontakt. Velmi rád bych nikoho z nich nepodezřívál, ale trochu podezřívám všechny. Někteří musí být velice chytrí, i když leckdy spíš ve smyslu vychytralí. Jestli je pravda, že moc je brána k ženám a majetku, pak někteří vypadají, jako by se zacyklili v prostředku samém. Že jako se nedostanou k cíli, taková drobná psychopatie. Ale jistě jsi správně postřehl, že se z toho snažím nějak vycouvat. Nemám žádnou silnou osobní zkušenost s politikem, zato velké zkušenosti s mediálním obrazem jako takovým. To, co se občas dozvídám, mě nutí, abych byl zdrženlivý, ne proto, že bych se bál, ale proto, že ctím princip jakéhosi bazálního práva na spravedlnost. A nebaví mě generalizovat. To je ale hezká politická věta:-)

No vidíš, mohl bys to zkusit třeba u Babiše, bude brát nové tváře.

Tvá milá je tisková mluvčí politické strany. Nemáš o ni v tom světě podezřelých chlápků strach?

Ani vlastně ne. Vlastně čím dál menší. Pracovní někteří jsou, dokonce i vypadají, že jim o něco jde, ale snažím se stát stranou, už kvůli sobě. A na Babiše kašlu, podezřelý je mimo jiné to, že se byznysmeni snaží podílet na moci přímo, dřív šli a chodili přes různé skupiny a lobbisty a podobně, ale dneska populisticky vyhlásit vyčištění Augiášova chlíba (hovnana z loňska, mimochodem), koupit si za těžce (ale podezřele) vydělaný peníze pěkný mediální obraz a pak si případně přizpůsobit zákony podle toho, s čím si představuju, že budu obchodovat, je z nějakého důvodu v kurzu. U nás vážně stačí už jen podlehnout pocitu jednookosti a drobátko si zachtít... Potíž všech těchto rychlokvašených, v uvozovkách politických subjektů spočívá hlavně v tom, že se vylíhnou v jedny hlavě. Nereprezentují žádnou dohodu, žádný směr, jsou jen developerským projektem. Mohly by fungovat jen, a to kdoví jestli a jistě ne pořád, kdyby vyhrály volby úplně na celý čáře. Neumějí vyjednávat. Nepočítají s tím. Nemají kam uhýbat, jak manévrovat a tak dále. Stát není firma, to se mnoho chytráků velice plete, ale velice. Ten sílící dojem všech vrstev společnosti, že peníze zmůžou všechno, mě drtí, upřímně řečeno.

Když je řeč o penězích... Jsi český top zpěvák skoro dvacet let. Karel Gott v tvých letech a v režimu, který se tvářil, že o prachy přece nejde, měl obří vilu nad Prahou. Nechci ti fandit, ale při pohledu na tvé nájemné bydlení v činžáku cítím kapku nespravedlnost, jak to, že naproti jeho vile nestojí tvoje?

Tsss, lepší je umět opravdu zpívat a opravdu to, co opravdu chci, než mít vilu nad Prahou, kámo, to mi věř:-) Když dostal KG státní vyznamenání, vylila se ze mě taková nahořklost, někde to najdu, je toho skoro stránka, ale bude to soukromé, jen mezi námi, mít úctu k šedinám patří k mé věci...

No počkej, to by byl materiál, který by nám pomohl knihu prodat i v německém překladu, zvaž to.

Když myslíš...

E-mailem dorazila od Dana za nějaký čas tato zpráva:

Jednou ze základních charakteristik totalitního systému je přehrazení a filtrace toku informací přicházejících do tohoto systému zvnějšku a existence privilegované vrstvy jeho obyvatel, která má na příjem a zadržování těchto informací monopol a dále s nimi nakládá, a to účelově. Téměř vždy manipulativně a velmi často zjiště. Národní umělec Karel Gott do této privilegované vrstvy patřil. Vzhledem k jeho nadání je ovšem spíše zlou ironií osudu, že těžiště jeho tvorby spadá do období let 1960 – 1990 (kryje se s vládou komunistů v Čechách). Jeho um spočívá v interpretaci, autorem není. Výběr repertoáru však interpretačním kvalitám, možnostem a schopnostem Karla Gotta často neodpovídal a neodpovídá. Jakkoliv jeho hlasová technika (intonace, dikce, barva, výdrž, elasticita, vedení a dynamika tónu) a jeho koncentrace a nasazení při živém provádění písni snesou velmi přísná měřítká, při bližším zkoumání vyjde najevo, že jeho muzikální talent je, s ohledem na jednu z bazálních komponent hudby – totiž rytmus – poněkud neúplný. Přestože kouzlo jeho osobnosti je mimo rámec běžné zkušenosti a velmi daleko od průměru, jeho přínos – tedy příspěvek lidstvu – v oblasti reprezentace českých zemí na poli kultury je, co do formy, obsahu a popravdě i úspěchu v poměru s jinými Čechy, kteří si pro svou svobodnou (!!!) tvorbu (a tím pádem, z donucení, i život) zvolili mnohem „skutečnější“ prostředí neomezovaného světa (namátkou Miloš Forman, Jan Hammer, Miroslav Vitouš, George Mraz, Jan Kaplický), přinejmenším diskutabilní.

Karel Gott si nicméně své ocenění zaslouží, zcela v mantinelech biblického „čistému vše čisté, kdo smrdíš, smrd' ještě, lovers keep on loving“; směřoval k němu. Je to pracovitý, cílevědomý člověk a nepochybně zastává názor, že umění má být apolitické a líbivé – a pro všechny.

Masová kultura je ovšem z definice populistická a v tomto kontextu vypadá udělení vysokého státního vyznamenání panu Karlu Gottovi Hradem spíše příznačně než jakkoliv jinak. V tom smyslu, že pro současný Hrad je důležitější učinit dobře spíše potenciálnímu voličstvu než věci. V principu tedy celé ocenění vyznívá tak, jako by Sám Pan Prezident Václav Klaus řečený Vlivný oficiálně přiznal a mediálně

„řádně provětral“, komu že osobně, při příležitosti vyhlášení dalšího ročníku ankety Zlatý Slavík zaslal hlas. Zkrátka použití Mistra Velmistrem.

Mou první emocionální reakcí na zmíněný fakt byl, přiznávám, mírně pohoršený údiv, který byl záhy vystřídán pocitem marnosti a skepse. Momentálně jen tak jako významně krčím rameny – vehementně se snažím vnímat tuto „kauzu“ jako něco neodvratného a přitom banálního, jako dejme tomu počasí, úřední hodiny bankovní pobočky u nás v ulici nebo tak něco.

Zákon hudebního tělesa

Těleso vynořené se všemi dostupnými prostředky snaží udržet na hladině.

Navíc jsem si hořce vědom, že souhlas se zveřejněním tohoto výlevu vypovídá mnohé i o mně samotném...

Hm, to asi jo, ale je to dobře vyjádřeno. Celkem mě tedy překvapuje, že tě to takhle vzalo, ale vlastně jo, státní vyznamenání v té dnešní podobě je úlet jaksi samo o sobě. Nejen pro Gotta, obecně. To takhle dát to pilotům, co utekli do ciziny válčit za tuhle zem, ale v době míru a blahobytu? To se pak spustí hádka o Mašíněch a tvrdí se, že to byli vrazi, zatímco na Hradě se při chlebíčcích rozdají medaile herečkám a zpěvákům.

Jojo, státní vyznamenání. To když dostal James Brown jedno takový, za propagaci kultury a zdravého životního stylu v zahraničí, všude se hrála ta jeho I' M LIKE A SEX MAŠÍN, znám...

Tak tak. Takže zpět k tomu, že vila tvá proti té Mistrově nestojí. Nejsou to ale přece jen velké svody, za pár kompromisních písní nebo vystavenou tvář někde pořádně vydělat?

Ani ne. A někdy jo. Vlastně, když máš „dodat“ jen to řemeslo a přitom jsi zvyklý jen na svobodnou tvorbu, bývá to dilema skoro vždycky.

Někdy jsem se na sebe zlobil, že jsem trochu zbytečně zásadový, ale mnoho toho nebylo. Když se člověk nemusí kontaminovat totalitním režimem, jde v podstatě o prd. Pak si už člověk jen promyslí, co všechno je ochoten udělat pro peníze. Já, kromě svobodné a dobrovolné práce, toho moc ochoten udělat nejsem, takže můžu mít buď štěstí, nebo smůlu. Zatím je to parádní, děkuju velice. Jak stojí psáno: kdo se rozhodne převracet svět, nemá právo si stěžovat, když uvázne v jeho soukolí.

Takže dobře ti tak. K stáru odměnou ti bude dobré spaní, ať už třeba pod mostem.

Houby, to bych musel mít vážně pech. To není moc pravděpodobný.

Co když přestanou chodit lidi, desky už se neprodávají, hlasivky řeknou sbohem. Máš úniky?

Něco by se našlo. Daleko horší by bylo naučit se nebejt nasranej, než se uživit, kámo, to mi věř:-)

Zpívals odmala? Niterná nutnost, abych vzletně řekl?

Jo. Málo platný. Zpíval jsem od úplného mala. V rámci neurózy, kterou jsem si uhnal ani nevím kde, totiž, že jsem sebou před usnutím mlátil ze strany na stranu se zavřenýma očima a vydával zpěvavé zvuky, dokud jsem se neunavil a neodpadl, jsem slyšel v hlavě leccos rytmického a melodického. Občas prošel kolem dveří nějaký rodič, tůkl do dveří a zvolal: „Nevej!“ Byl to takový každovečerní náš rodinný rituál pěkných pár let. Budu se muset zeptat našich, jestli jim z toho občas neжебalo:-) Svůj první honorář jsem dostával už ve školce. Babička mého kámoše, co bydlela v západním Německu, tak ta, když přijela, zavelela: Dojed'te mi pro zpěváčka. Sjeli pro mě a já jel za balíček třešňovejch a skořicovejch žvejkaček značky ION na koncert výtahem do sedmýho patra. Všude voněl wofalor, já zazpíval tři lidovky, sbalil jsem žvejky a jel domů:-) V pěti jsem písní „Kovář“ rozsekal Hornický dům kultury a techniky na sokolovském Novém náměstí.

A v šesti jsem si dal padáka z dětskýho sboru kvůli nějakým mejm dojmům. Paní učitelka Macková tehdy sázela krk, že se budu živit hubou. Pořád je to stejný, akorát vím líp, co a proč dělám, hmm, a taky se umím trochu líp ovládat, až k sebenenávisti, áááá:-)

Solidní základ. Na scénu jsi pak vlítl jako celkem uřvaný zjevení, dneska je tvůj projev daleko techničtější. To jsi do toho kdysi šel úplně bez školení, pěveckého vzdělání?

Bohužel.

To ses mohl celkem brzy odrovnat.

Asi možná mohl. Ani vlastně nevím, jak jsem to tenkrát myslel, prostě jsem do toho šel po hlavě bez hlavy. Odrovnat jsem se mohl, ale vím to až dneska.

Prý teď pečuješ o hlasivky zodpovědněji. Říkala mi doktorka ORL Dáša Černochová, že jsi jí nedávno dokonce posílal z turné fotku svých hlasivek, aby ti je na dálku posoudila. Je to tak?

No jo, je to tak. Přece jen jsem pořád na cestách, Dáša taky, asi byl i víkend, byla to taková konzultace. Měl jsem zánět pravé hlasivky, což moc legrace nebyla vlastně. To se poznalo podle toho, že jsem byl naven děsivě klidný...:-) Hlasivky jsou sval, rozezpívávání se, pár cvičení denně, zahřívání a vědomá práce při koncertě, abych to neurval, nepřekřik, to patří k věci. Technika patří k řemeslu jako k lesu strom.

Tu poznámku o klidu moc nechápu. Když jsi zdrav, jsi neklidný?

Ale ne, jen že jsou jisté mody chování, že v opravdu vypjaté situaci člověk leckdy panikaří méně než v nějaké běžné. Je to takové sebezáchovné. S rozumem v hrsti, jakkoliv se srdcem v kalhotách.

Jo tak, to je fakt. A tohle byl moment pro paniku? Jak je to vážný pro zpěváka, když se zanítí ten nejpodstatnější sval jeho obživy? Pár antibiotik a je to, ne?

No, můžou tam být nějaký následky, který změni tkáň a její vibraci, zjizvený okraj hlasivky jinak pracuje, tedy se můžou změnit všechny možný parametry, od barvy až po rozsah, navíc se pak našinec podvědomě dost kontroluje, pořád se poslouchá, ne, jestli ladí a je v rytmu, ale jestli je to to, co to bývalo. Hlasivky jsou párový orgán, zjednodušeně řečeno potřebuju kontrolovat šterbinu mezi nimi, a tím, jak hlasivky napínám, ovládám výšku tónu. Je to ve spojení s mluvidly velice jemná motorika, jen ten sval nevidět. Představ si, že dáváš tělu pokyn, aby zahýbalo prsty na ruce, a ono tě ignoruje, aniž by tě milostivě zpravilo o tom, že. Jenom to vidíš, že se ty prsty nehýbou, i když ty s nimi „hýbeš“. Hlasivky nemají nervy komunikační, nebolí to a nic, je to takové divné, dost děsivé odumření. Věříš, že chvilkové. Každou chvíli se dozvíš, že jsi v klatbě, všechny tiky od povykování ve vysokých prázdných chodbách, pokusy zopakovat co nejrychleji ve správné výšce a délce zvuk právě uslyšeného klaksonu, brumlání si v dopravních prostředcích, pokašlávání „přes trubku“ a úmyslně hlasité výdechy tě nachytají na švestce. O běžné řeči nemluvě. Kdyby to bylo poškozený, nemohl bych si dělat, co chci. Obživa sem, obživa tam, kámo, ale radost, smysl života, útočiště, tak nějak jako integrita – o to bych velmi nerad přišel.

[6. 12. 2011 10:37:23]

Vladimir Putin vyhrál se svou stranou Jednotné Rusko ruské parlamentní volby. Karel Gott vyhrál Českého slavíka. Výtvarník Roman Týc odsouzen k měsíčnímu nepodmíněnému vězení. Dan Bárta dohrál koncert s The Tap Tap, kde se opravdu pobavil z mnoha dobrých důvodů. Dál dobrovolně zůstává na svobodě v nejednotném Česku.

Přemýšlel jsem, cos minule psal o převratu. Našel jsem zajímavý video na webu, mrkni na to. Je to rok 1990, Zlatý slavík s Bartošovou, Gotten a taky Krylem, Hutkou a Kubišovou. Mix, z něhož už tenkrát mohlo být trochu jasný, že se toho vlastně moc nezmění. Masová zábava zůstane vždycky masovou zábavou.

Panejo. Tak ten samet měl tu povahu, že to byla spíš urychlená evoluce než revoluce. To, že si mnozí (včetně mě) mysleli, že to „správné“ po-

stupně nahradí to „špatné“, ještě neznamená, že se to stane. Nestalo. Někteří můžou být vážně rádi, že nezažili Böhmen und Mähren v aktivním věku, zpívali by taky, až by se jim brady třásly. Ale o to zpívání nejde, jde o to, že by se museli spřáhnout s vládnoucí terorpartou, aby na tom zpívání taky mohli pořádně vydělávat. Zpívat (si) může každé, vydělávat ne – platí v totalitě. Zpívat i vydělávat může každé – platí (teoreticky) v tržní společnosti. Tak se to prostě tak nějak setrvačně a idealisticky rozprostřelo do Slavíka roku devadesát. Masového. Bez přílohy. Sotva se lidi napapali a ovoněli, na všechno zapomněli. Včera mě v noci napadla taková kravina, jak vezmu záběry z devětaosmdesátého a místo původní zvukový stopy dosadím jinou. Dav bude skandovat místo „Svobodu!“ třeba „Kindervejce!“

To je dobrý, neříkej to Romanovi Týcovi, jinak to hned udělá za tebe. Myslíš, že bys bez roku 1989 nebyl profesionálním zpěvákem? Třeba bys taky přistoupil na nějaké kompromisy.

Myslím, že bych bez roku osmdesát devět nebyl profesionálním zpěvákem. Za a) v osmdesátém osmém jsem neuspěl u přehrávkový komise, takže jsem měl zakázáno od státu žít se zpíváním jako hlavním zaměstnáním, musel jsem mít jiný a k tomu si mimo pracovní dobu tak jako přizpívávat. Za honorář v řádu desítek korun. Jako amatérský zpěvák pod zřizovatelem, což musela být nějaká organizace, třeba hasiči nebo svaz mládeže někde. Je ale pravda, že jsme postupně měli čím dál víc lidí na koncertech, ale to bylo, až když jsem vlastně začínal potřetí, tedy s Alicí, to už jsem se žádné chytrolínů ptát nemusel. Ale pozor, aby bylo jasno, zpíval jsem ve svejch osmnácti jistě dost bídně, byl jsem dříví z lesa. Kompromisy nevím. Já jsem opravdu ambiciózní spíš umělecky než podnikatelsky, fakt. Takže když mi někdo kecal do not, krapet jsem se durdil. A za druhý, párkrát jsem se s tou naší podnikatelskošoubyznysáckou elitou v raných devadesátých potkal – vlastně v podobných souvislostech jako Slavík '90, jenže jsem jako reprezentoval nastupující generaci, a bylo to dost tristní a smutný poznání. Proto jsem dnes také jaksí velice šťastně mimo to. Ne mimo hudbu, ale to taxikářský podnikání se zábavným zvukem. Za b) žil bych úplně jiný život, nepotkal bych ty lidi, ale jiné, zkrátka kdyby a ryby a tohleto.

No právě, vždycky samo sebou záleží mimo jiné (charakter, vzdělání, rodina...) na tom, koho kdy potkáš. Kdyby tě v roce '88 zahlédl u přehrávek František Janeček a řekl ti: v tobě vidím velký talent, budeš si říkat Mário a my z tebe uděláme boháče, poslal bys ho do háje?

Poslal. Věřím jistě, že poslal. Můj první kšeft (a jedinej) někdy v roce osmdesát osm byl ve velký Lucerně maturák. Dohrál jsem, šel jsem za kapelníkem Extrabandu Jardou Rajtmajerem a dal jsem si sám padáka. Tehdejší náš manažer to tak jako zkoušel, že jako rockové kostýmy, měl jsem takovou bílou bundu s modrýma a červenýma třásněma nebo co, prokristasvatýho:-), no vydrželo to přesně to jedno bolestný a zoufalý, nekonečně dlouhý hraní. Nepřijdu na to hned, přiznávám, chvílku to trvá, jsem slušný a trpělivý člověk, ale...:-) Dokonce jsem měl tu drzost nevzít lano do rozjíždějících se Wanstovek... Navíc boháče! Kdyby řek hvězdu, to bych možná zakolísal, ale boháče! V osmnácti! Po osmnácti letech dennodenního čtyřia-dvacetihodinového multimediálního dozvídání se, že bejt boháč je zlo a svinstvo a zlo a svinstvo a zlo a svinstvo...

Tak jo. Řeknu ti, jak tě dnes vnímají některý lidi, co bych si myslel, že si tohohle na tobě vážej. Seděl jsem s kamarádem, vlivným pracovníkem seriózních médií, a říkám mu o tom, že spolu píšeme tuhle knížku. Povídá: No jo, to se ale asi moc neprodá, Dan Bárta není přece celebrita. To jsi měl radši sáhnout po Michalu Davidovi. Cítíš se dotčen?

Drobet, ale ne vlastně moc. Ne proto, že by si nějakej tvůj vlivnej seriózní kámoš, cheche, neuměl srovnat myšlenky:-) Ale spíš, že kdekterej vlivnej seriózní člověk uvažuje tímhle způsobem. Že je zmasírovanej jako hračka na klíček, která když uvidí modrý světýlko, udělá haf haf. Že si jako vlivnej a seriózní kámoš nedovolí používat vlastní mozek. Teď to vypadá, že mě to vlastně pořádně namíchlo, tak klidně, ale ne to, jestli já jsem nebo nejsem celebrita, to je relativní a nepodstatný, spíš jde o to, jestli takovej seriózní a vlivnej člověk připustí, že vůbec může existovat někdo, kdo dělá něco ne proto, aby to prodal, ale proto, aby to prostě udělal. A že pak o to, aby se to prodalo,

se postará, a to případně, někdo jinej. I za tu cenu, hypoteticky třeba, že ze mě tu celebrity udělá, aby se to prodalo. I když pro tebe a pro mě je podstatný, aby se to udělalo. Což ještě zdaleka ani neznamená vydalo. Takže dělat něco s tím, aby se to prodalo, a ne udělalo, je za jistých okolností velmi na hovno:-) A podle toho to tak tady vypadá. Prosperita je tu, ale dobrý pocit ne:-)

Souvisí to ostatně znovu s tím Slavíkem. Letos jsem se na to díval. Nelze tomu už upřít jistou zručnost, dokonce jakousi nadsázku v moderování, pělo se tam dokonce nejspíš většinou naživo. Ale byl to i tak spíš smutek. Nejsledovanější televize dá do prime-timu soutěž založenou na pár hlasech nějakých hospodyněk, zmasírovaných radiem Impuls, dvě hodiny se vítězové rozplývají nad svým fantastickým úspěchem, mezi nominovanými na objev roku je jakási banda Legendy se vrací Petra Šišky, pak dcera Dalibora Jandy, nikdy jsem o nich neslyšel, a to jsem do-cela hledač. A druhý den se ostatní média zabývají seriózně tím, proč je Karel Gott stále nepřekonatelný. Kolikátý jsi vlastně byl, když už jsme u toho?

Sedmej bez celý tý mašinérie škemrání o hlasy. Jenom z hraní si svýho. Tomu říkám úspěch! Mainstream se zabývá maistreamem, odtud mainstream. Mein stream je trochu mimo mainstream. Když mainstream analyzuje sám sebe, je to vlastně takové milé a logické malé samopotvrzovací kolečko. Jestli to bylo živě, nevím, nemusím ti věřit, já to neviděl. Vlastně jsem to prohrál, někde jsem totiž ten den opravdu živě hrál. Pro plný klub. Jsem tomu rád, že mě to vlastně minulo tak, že jsem o tom ani nepřemýšlel a výsledky si stáhnul jen tak na baru, po něčí podobné otázce pár dnů po trachtaci. Před rokem jsem byl devátej, to byl drobátko propad, dal jsem tomu pak asi hod'ku amatérské statistické analýzy u kompu. No, a teď sedmej. Už to zase hezky leze nahoru, tak to má být:-) Jednou jsem byl třetí, seděl jsem v hledišti, nebylo to vůbec příjemné, spíš stresující, hm, ale to bude spíš povahou.

Takhle v nějakém tom rozboru ex post komentoval tvůj neúspěch třeba skladatel Jaroslav Uhlíř: „Dan Bárta zpívá složitější písně,

do popového Slavíka příliš nepatří. Měl by natočit nějakou pecku.“

Ale jo, pecku by to jistě chtělo, vždycky věřím, že to, co zrovna dělám, bude hrozná pecka. Anebo jestli to nebude spíš tak, že já dělám úplně normální, jen drobet poučený pop, a ti, co do popového Slavíka „patří“, dělají nesnesitelně primitivní a prvoplánově podbízivé a bezobsažné blbosti, hmmm. Ale jsem celkem klidný, bláznit nebudu. To by bylo stejné, jako kdyby, dejme tomu, po nějaké divácké anketě sebezpytný Egon Schiele začal črtat místo tuberkulózních kurev pejsky a kočičky na hrnky.

Problém našeho trhu vidím v tom, že když někdo jede mimo mainstream, je ten jeho stream strašně slaboučkej. Když někdo jede mimo mainstream na anglickém trhu, pořád oslovuje desítky milionů lidí po celém světě. U nás ten hlavní proud semílá lidi, kteří by jinak mohli jít vlastní cestou, kdyby se tím dokázali uživit. Bylo mi skoro líto některých borců v publiku Slavíka, jak bylo vidět, že se v podstatě trápí, ale když holt mají hypotéku. Je škoda, že to takovej Klus nebo Nightwork nesabotují.

To je jejich volba, ale dnešek jaksi, zevšeobecněno, tvrdí, že co je úspěšné, je dobré. Což může platit, samo sebou, ovšem právě tehdy a jedině pod značným kompetičním tlakem, hhh, abych tak řekl. Proč sabotovat vlastní úspěch, to skoro nejde přece. Ale vlastní prácičku by si našinec občas zasabotovat mohl, už kvůli sobě. Říká se tomu sebereflexe... Aby bylo jasno, tomu půl pátému tisíci lidí, kteří mne tam „chtěli mít“, upřímně děkuji, tak, jak ty dvě mladé entity, které jsi zmínil. Jenže si tak jako říkám, kdoví jestli to nejsou ty čtyři a půl tisíce, které mě považují za svého koně právě proto, že tam nejsem. A tak dále. A k tomu anglo-mainstreamu: Pcha! Takovej Sting je složitější, ale chytlavej, nebo třeba Seal taky nezpívá skákal pes přes potok, Prince, Jackson, Beyoncé, Badu, Cullum, Lo Green, Plant, Queen... to by bylo ještě na dlouho... jenže to anglopublikum je vychované – delším vývojem mainstreamu, „pozřením“ afro hudby, která má v sobě mnohem živější pohyb, jazykem s pohyblivým

přízvukem, celkovou otevřeností, větší konkurencí a taky vyšší sebedůvěrou těch, kdo do něj chtějí vstoupit. Jinak ještě můžu bejt docela rád, že nejsem alternativní mainstream třeba v Panamě nebo polotalentovaný Tamil. To by bylo teprve krušné živobytí.

Ještě sníš o tom, že bys to zkusil v anglocizině?

Samo sebou že sním. Dostat se ven je sen. Zatím ještě ne cíl. Ještě to bude něco chtít. Zatím ještě přesně nevím co.

Co myslíš, že to bude potřebovat především? Znovu chuť začít od nuly?

Chuť začít od nuly mám v podstatě každý den, jen se někdy pro samé hraní ta chuť jaksi nedokáže manifestovat v nějaké akci. Pódium to bude potřebovat, především a hlavně. Trochu se okovat. A pak někoho, kdo uvěří tomu, že se to dá dělat, prodat, šířit. Ale jsem muzikant a zpěvák a až pak případně celebrita a až pak podnikatel, ne naopak, to má tvůj vlivnej a seriózní kámoš recht:-)

Já v tom vidím tohle úskalí: řekl bych, že nejen Panama, ale i Bulharsko, Belgie, Ghana mají své Dany Bárty. A samozřejmě USA jich má tisíc a Velká Británie tři stovky. A všichni by chtěli rozevřít trochu víc křídla.

Vždyť říkám, že by to mohlo bejt horší. Ovšem zase na druhou stranu: naši pěvci se jistě do klubu na basilejském předměstí nehrnou....:-)

Na basilejském hlavním náměstí už pěje švýcarský Dan Bárta a sní o Cotton Clubu. Ale ok, abych tě nepodcenil, USA nemá tisíc Danů Bártů, ale sto, Velká Británie třicet:-)

Tisíc nebo sto, třicet nebo padesát, z té střelby od boku vlastně vidíme, že chybí jakékoliv srovnání, propojení, vědění. Vzdušné polibky lokální hvězdy rozdováděly šest fanynek do té míry, že si jedna narazila čelo o příliš nízké futro vchodu/východu.

Zajímá mě to srovnání. Myslím, že jediný se odehrává v hlavě posluchače. Teď zrovna mi tady hraje Astrud Gilberto, a i když je to o dekády jinde, pocit mám stejně příjemnej jako z Illustratosphere. Je tudíž pravděpodobné, že by to takhle mohl cítit i DJ v newyorském rádiu. Jediný problém je, že toho je na světě dobrého kupodivu až příliš mnoho, než by se to vůbec dalo uposlouchat.

Zhruba to samé si myslím a zhruba tomu samému věřím. S tím, ještě jednou, že jsem opravdu nebyl třeba dva týdny v Madridu a neprolezl všechny kluby, co jich tam je, a neposlech si všechny možný zpěváky, který vážně zpívaj a ne jenom dělají, že zpívaj, nebo píšou o sobě, že zpívaj, s tím, že na to, co si představuju pod pojmem zpívání, mám poměrně vyhraněný názor... Já jsem muzikant. Desek se prodává výrazně méně než dříve. Jsem živý z toho, co napíšu, a z toho, že hraju. Protože jezdím se třema kapelama, plus sem tam nějaký jednorázový projekt, objednu tu naši nepřilíš šírou zemi jednou několikrát do roka. Rád bych jedno kolečko vynechal a udělal ho, pro změnu a pro trochu toho vzrušení z neznáma, třeba po Francii nebo po Polsku. Nemusel bych přijet zpátky bohat, stačilo by, kdybych se tam mohl za dva roky, vřele vítán, vrátit. To je celé, celičké.

To je milý. Radši bych z tebe ale dostal něco takovýho: „Jsem dobřej jako Sting a dokážu to světu!“

To bys mě musel zdrogovat nějakou hodně silnou chemikálií:-)

Byly takový výkřiky, když jsi lítal na drogách?

Ale houby. Spíš přesně naopak, daleko víc jsem se uzavřel a nimral se v detailech. To, že to nakonec něco takjakotak hodilo, je jen úlevný side effect. Taky to mohlo hodit zvrátky zpátky do krku anebo manio-depresivní psychózu. Umím zpívat a nebojím se to dokázat každému, kdo si to přijde na koncert poslechnout. Pak se možná ukáže, že jsem dobrý jako Sting. Ale už to nebudu muset nikomu dokazovat. Nestačí to?

Stačí. Od roku devadesát tři je cizina i Slovensko. Tam jezdíš hodně a dokonce jsem si všiml, že rád slovensky mluvíš. Vnímáš to vůbec jako cizinu? Nebo jako amputovaný kus sebe?

Vnímám to trochu jako cizinu, trochu jako místo, kde jsem dlouho dobře žil a teď se tam občas vrátím, byť to tak nebylo, ale tenhle popis je blízko tomu, co cítím. Slovensko je trochu cizina, proto je koneckonců Slovenskem samostatným. Jako amputované kus sebe ne, žádná část Slovenska mi nikdy nepatřila, žádný nářek federalistův:-)

[13.1.2012 15:02:14]

Zemřeli Václav Havel, Kim Čong-il a Josef Škvorecký. Podle novoročního proslovu prezidenta Václava Klause nečeká Česko lehký rok. TV Nova hlásí, že přijde konec světa. U toskánských břehů ztroskotala Costa Concordia. Dan Bárta věří, že Václav Klaus udělá maximum, aby se jeho prorocká slova naplnila. Lehkou zem, pro Korejce s nekomentovanou exkurzí do inferna, aspoň na víkend.

„Na místo ministerského rady se smyslem pro umění, který s avantgardisty žádajícími subvence znalecky probírá Heimita von Doderera nebo Franze Kafku, nastoupil manažer zábavy, který tato jména zkoumá jen z hlediska užitečnosti pro reklamní strategii.“ Tohle napsal před pár lety v knížce Teorie nevzdělanosti rakouský filozof Konrad P. Liessmann o nových poměrech, papaláších kultury a médií. To jen k minulé debatě. Bohužel to sedí na Česko jak ulité. Jak se za takových podmínek dělá kultura?

Liessmann napsal i jiné věci, například že v současné společnosti, která sebe samu označuje jako společnost vědění, se realizuje ponejvíce sebevědomá nevzdělanost. Takovej Kornbluth a Pohl řešili v Obchodnících s vesmírem podobné věci. Četl jsem to ve třinácti, takže jsem tenhle stav čekal:-) Těžko říct, jestli to tak jenom někdy chlapíkům, co jsou v letech, nepřipadá. Ale já uznávám, že sledovat to je občas depresivní. Nejen podle Liessmanna, ale i podle empirických dat Babcocka a Marksové společnost definitivně vesele a blahobytně

blbne. Za takových podmínek se „solidní“ kultura, zvláště ta nedotovaná, dělá ztěžka, ale mám takový hluboký pocit, že to současně znamená, že se tím sama opodstatňuje. Stále je dosti těch, které „k jezeru cos nutí...“ Ale řekl bych, že tomu tak jako dnes bylo vždy. Staré se ztrácelo, nové se ještě pořádně nenarodilo. Kdekdo volá po zásadní změně paradigmatu, jiný lpí na starých osvědčenostech a někde mimo tyhle proudy bují něco samostatného, co nakonec ovoce vydá, viz zjednodušená parafráze Feyerabenda, že k novinkám třeba povrchnosti, že nové koření na horizontálách a nikoliv ve vertikálách.

Ale jo. Jinak ve třinácti jsi měl tedy slušný čtení. Proč tys nikdy nevystudoval vysokou? Netrpíš trochu komplexem nedouka?

Jistěže trpím. Jak zvíře. Nějak se mi to nepodařilo skloubit s povahou, řekl bych. V mládí jsem nedostal doporučení, pak nebyl s to se připravit na přijímačky, pak už bylo pozdě. Ve škole jsem dával, až na výjimky, pozor a na domácí přípravu totálně dlabal. Jsem prostě samouk, navázaný na taková studia pod mentory. Žák a Mistr, z čehož ovšem smutně plyne, že si musím v posledku velet sám, jelikož nevzdělán institucionálně.

Žák a Mistr je klasický ideál starých univerzit, dneska je to stejně úplně v tahu. Chceš-li, diplom si koupíš, naplníš tím kult téhle společnosti, posedlé tituly. Kdo je tvůj mentor?

Eduard Klezla – zpěv. Bady Zbořil, Roman Holý, Filip Jelínek, Robert Balzar – hudba. Oto Klempíř – texty. Aleš Dolný – ekologie, odonatologie. Dennis Paulson – odonatologie. Robert Lízler – détéčko. A pak ještě něco jako spolužáci, spoluúčedníci, takoví tandemoví hráči, se kterými dělám drobnosti, nárazovosti nebo si alespoň dobře popovídám o všem možném, jsme spolu schopni spolupracovat na nějakých úkolech a leccos od nich můžu odkoukat, Míra Chyška, Sucháč, Čívr, Roman Týc, En.dru, Jarda Dušek, Bertá Babor, Laco Miko, Dara, ty koneckonců poměrně nově atd. A k tomu ještě dívka má, přes kterou všechno přechází – těsný tandemový hráč, úplný partner, souzník, citlivý navaděč, nekritický kritik. A mraky těch, o jejichž dílo či práci zavádím a kteří mě mění, a ó, i Svět jest Mistrem Sám o Sobě...

Když jsme u těch citátů a parafrází, Churchill napsal hezkou věc: „Velké a silné národy se poznají podle toho, že si neváží svých velkých mužů.“

Viz Trafalgar Square:-)

Myslíš admirála Nelsona? Že by tam měl být Churchill místo něj? Spíš jsem to myslel tak, že ten věčný hon za novým, šlapání po starém, opakování stejných chyb, nenaslouchání moudrým stařešinům je asi opravdu pradávný ozdravný proces, neustálé těkání molekul. Proto asi furt ještě žijeme.

Ale ne. Myslel jsem to tak, že Nelson byl taky velikán... To je přece velice složitá věc, u které by bylo lze prodlít celé odpoledne. Možná má generace něco jako svou vlastní nutnou povinnou jízdu od vzepření se autoritě až po uznání nějakých starých správností... Kulturní čas je opravdu rychlejší než evoluční, to nesporně, ale některé bytosti s bujnou představivostí zřejmě ten pohled na to neustále se měnící neměnné asi rychleji unaví, takže mají takové netrpělivé poznámky:-) Ale hledat něco nového přece současně neznamená pohrdat starým a také jistě platí, že vývoj neznamená progres, to ehm, molekuly excluded, ty ctí akorát tak nějakou slepou lokální symetrii. Jestli se začneme my dva teď vážně zabývat svobodnou vůlí metaforických molekul, vybuchnou nám kompy, dneska je pátek třináctého...:-)

Jistě, jsou taky starý moudrosti ve smyslu, že každý pokrok je cesta zpět, každá reforma je k horšímu a tak dále. V dlouhodobém horizontu ale ta potřeba něco furt měnit, neustát, nedůvěřovat, sám vyzkoušet je ten hlavní motor. A že jediný, co se lidstvo naučilo z historie, je to, že je nepoučitelný. Na druhou stranu je fakt, že kdybychom se jakžtakž nepoučili třeba z Hirošimy a Nagasaki, už tady za nás teoretizují jen molekuly hvězdného prachu:-) A počkej, pátek třináctýho, ty věříš na takový hovadiny?

Vůbec, ony věří na mne, v tom jsou nevyzpytatelné, navíc se na ně dá leccos hodit, tak je dobré o nich vědět... Já si vůbec nemyslím, že hlášky „každý pokrok je cesta zpět, každá reforma je k horšímu“ jsou

nějaké staré moudrosti. To jsou, s dovolením, píčoviny. Mlčeti zlato. Líná huba – holé neštěstí. No. Gramotnost stoupá. Vědecká gramotnost klesá. Úroveň základního vzdělání stoupá. Úroveň vysokého vzdělání klesá. A lidstvo produkující tyhle a mnohem horší nahořklé mudřecké zkratky rychlostí nejmíň pět set za minutu na čtvereční desetimíli se má čím dál tím lépe. Jak se s tím pasují statistici? A tak dále. Chrchly, chrchly. Já jen, abychom se vystříhali nějakých riskantních žurnálových zevšeobecnění. Potřebujeme data. Dobře položenou otázku, se kterou se pokusíme zevrubně seznámit tak, abychom neztratili zbytečně moc času. Stihneme-li na ni odpovědět s využitím všech dostupných dat, aby si toho lidstvo všimlo, bude lidstvo o něco poučenější jako celek, chmm. Nestihneme-li to a uděláme to přesto, budeme poučenější alespoň my dva. Vzhledem k tomu ale, že jsme reálně dvěma sedmimiliardtninami lidstva, bude poučenější lidstvo v celku, byť jen o ten drobnozlomeček, heh.

To se obávám, že nebude v silách dvou sic zvědavých chlapíků, ale přece píšících jen knihu poskytující pohled do myšlení, života a tvorby populárního zpěváka. Ale třeba jo. A dobře, koleduješ si o to. Počkej chvíli, vymyslím pětici zásadních otázek, na něž by bylo dobrý znát odpověď:

- 1. Směřuje civilizace k sebezničení?**
- 2. Existuje Bůh? A je stále sílící ateismus, který jde ruku v ruce s nárůstem lidského sebevědomí a arogance, pochopitelnou reakcí na hrůzy 20. století? Viz teze, že Bůh neexistuje, protože by nikdy nemohl dopustit plynové komory apod.**
- 3. Je člověk nadřazený jiným organismům na Zemi?**
- 4. Existují mimozemské civilizace a má smysl po nich pátrat?**
- 5. Je duše nesmrtelná? Viz oněch slavných 21 gramů, o které údajně člověk zlehkne, vypustí-li duši. Neboli zákon o zachování energie atd.**

Tak a vyber si:-)

To jsou témata! Tady se bude statistika vážně hodit:-) Tak teze po řadě:

1) Věřím, že ne, jakkoliv jsme jen jedna z mnoha. Nicméně ještě nikdy nebyla globální a takhle technologicky vyspělá. Zase na druhou stranu, žádná nedisponovala takovým sebezničujícím potenciálem, ani aktivním ve smyslu zbraní, ani pasivním ve smyslu požíráání životního prostoru. Osobně jsem přesvědčen, že bude pro své součástky, tedy jednotlivé lidi a to všech socioparametrů, čím dál méně komfortní, především co do životního prostředí (čímž myslím kromě nezdrava i nepěkno a nesrozumitelnost) a prostoru pro vlastní uvažování a svobodný výběr způsobu života. Informační šum a tlak na zdroje by mohly časem vygenerovat společnost popsanou v knize Pohla a Kornblutha Obchodníci s vesmírem, čehož bych se nechtěl dožít. Pokud bude nadále spotřeba vyhodnocována jako pozitivní položka, nelze se vyvinout, změnit, posunout. Hospodářští konzervativci jsou mimo v tom smyslu, že přehlížejí, že dnešní svět už není mlékem a strdím a kdoví čím vším ještě oplývající neobydlená, obrovská, kyprá a plodná Amerika s několika mrtvými Indiány v příkopě, ale hustý shluk z dobrého bydla a z nudy nešťastných bytostí šveholicích ve vybydlené krajině s momentálně obtížně předpověditelnou dynamikou, který plýtvá sám sebou.

Takže přijde zhroucení?

Zhroucení se do jisté míry bojím, ne zhroucení civilizace jako takové, v to nevěřím, ale zhroucení šance na dožití v civilizaci, jakou si ji rád představuji, totiž slušné, nekořistnické, tolerantní, prostorné, vzdělané, umírněné, uvědomělé a tak dále... Něco by to chtělo. Jenže od momentálně vládnoucích okamžitistů bez špetky soucitu, zodpovědnosti a imaginace na jedné straně a od domněle chudých blbců schopných ujet svým vlastním (!!!) autem deset kilometrů do kvelbu a zpět, ztratit půl soboty ve frontě na vyjetý olej na smažení, čímž „ušetřit“ dvanáct korun měsíčně na straně druhé, se toho asi nenadějí. Nevíme, kolik těch i tamtěch vlastně doopravdy je a mají-li skutečně

takovou moc, jaká jim bývá médií přisuzována, protože nemáme čas ani prostředky a bohužel ani schopnosti dohrabat se k primárním datům, natož je analyzovat. Z logiky současného nastavení trochu bludný kroužek. Zázrak nepřijde a násilí je nepřípustné. A ten populismus, radikalismus a extremismus zlostně bující. V těch nejzoufalejších momentech, kdy cítím, chrchly chrchly, tíhu světa na svých bedrech, si představuji nějaký hybrid mezi revolucí a evolucí, takovou kulturní mutaci, chmm. S inteligentní Libyí, fotovoltaikou na Sahaře a drátem do Itálie. Nebo z Alžírsko do Španěl, to je kratší. Někdy jsem si jist, že většina lidí chce jen ubytování, stravu a zábavu zadarmo a to nejlépe hned teď a zbytek je jí u riti. Ještě tak si alespoň jednou týdně dobře a nezávazně zapíchat, to je ono! Někdy věřím, že to dobře dopadne, vlastně stále dopadá a já jsem jen pomatený zbabělík. Je třeba být zdrženlivý, nevybuchovat, civilizace se (shodně s přírodou) sjednávají samy na místě v prostředí, kde vznikají (a se kterým počítají i jako s limitou i jako s proměnnou), a to postupnými kompromisy, ne plošnými aplikacemi převratných myšlenek zvnějšku (i když taky, ale tunguzský meteorit není až tak úplně myšlenka:-)), ne společenským inženýrstvím. To už tu xkrát bylo, mnoho dobrého to nepřineslo a nijak dlouho to nevydrželo. Zase na druhou stranu, přílišný konzervatismus má tendence – spíše než odfiltrovávat – zafixovávat nepravosti a nespravedlnosti a nespokojenosti a přežitky a neefektivnosti a tak. Technologicky by to něco jistě chtělo, ale půjde to těžko, setrvačnost je mocná čarodějka, klientelismus je dnes na úrovni čisté brzdy, ropuchy na prameni – a je zatím nerozbitný, bohužel, s výhradou a výhrůžkou a obavou velmi bohužel.

Čili vlastně optimistická zkratka zní, v háji jsme neustále, ale nic nekončí.

Oh:-) Civilizace o sobě jsou přec takové cyklické, jako když se na skalním výstupku zachytí spadané listí a prach a v něm pak semínko, které vyklíčí a vyroste ve stromek, kolem nějž se v mikroklimatu zadržené vláhy nahromadí další rostliny a živočichové, zprvu náhodně až přes různé typy soužití k dokonale sehranému společenství, které prosperuje ve vybalancované rovnováze mezi recyklací, příživnictvím, konkurencí a spoluprací. Prosperuje celkově (často na úkor